

UMEÅ UNIVERSITET

REGEL FÖR KRISHANTERING

Typ av dokument:	Regel
Datum:	2021-06-08
Dnr:	FS 1.1-576-21
Beslutad av:	Rektor
Giltighetstid:	2021-07-01 - tillsvidare
Område:	Lokaler, IT, miljö och säkerhet
Ansvarig förvaltningsenhet:	Lokalförsörjningsenheten
Ersätter dokument:	Regel för krishantering 2018-09-11 (FS 1.1-1630-18)

UMEÅ UNIVERSITET

Innehåll

1.	Beskrivning.....	3
2.	Bakgrund.....	3
3.	Definition	3
4.	Organisation	3
4.1.	Allmänt.....	3
4.2.	Ansvar och roller	4
4.3.	Universitetsgemensam nivå.....	4
4.3.1	Krisledningsgrupp.....	4
4.3.2	Krisledningsråd	5
4.3.3	Stödjande funktioner vid kris	5
4.4.	Fakultets-, institutions- eller enhetsnivå.....	5
5.	Kriskommunikation	6
6.	Utbildning och övning.....	7
6.1.	Utbildning.....	7
6.1.1	Krisledningsgrupp.....	7
6.1.2	Krisledningsrådet.....	7
6.1.3	Fakultet, institution, enhet	7
6.2.	Övning.....	7
6.2.1	Krisledningsgrupp	7
6.2.2	Krisledningsråd	7
6.2.3	Fakultet, institution, enhet.....	7
7.	Uppföljning.....	7

UMEÅ UNIVERSITET

1. Beskrivning

Föreliggande styrdokument anger Umeå universitets organisation och ansvarsfördelning avseende krisberedskap och krishantering utifrån kraven i förordning 2015:1052.

2. Bakgrund

När en kris inträffar krävs en god beredskap och organisation för att kunna fatta snabba och välgrundade beslut och hantera den händelse som uppstått. I *förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap* finns krav på att statliga myndigheter genom sin verksamhet ska minska sårbarheten i samhället och utveckla en god förmåga att hantera sina uppgifter under fredstida krissituationer samt inför och vid höjd beredskap. Vidare framgår i förordningen att varje myndighet har ett ansvar för att medarbetare får den utbildning och övning som behövs för att kunna lösa sina uppgifter i samband med krissituationer och att en planlagd utbildnings- och övningsverksamhet i syfte att uppnå detta mål ska genomföras.

I följande regel har det internationella-, samverkans-, tillgänglighets- och studentperspektivet integrerats. På grund av dokumentets innehåll och natur har inte hållbarhetsperspektivet integrerats i dokumentet. Styrdokumentet bedöms inte få några konsekvenser för jämställdheten vid Umeå universitet.

3. Definition

En *kris* kan uppstå hastigt genom exempelvis en olycka eller ett hot, ofta oväntat och utan förvarning. En kris kan vara plötslig men också vara föränderlig och pågå över längre tid. Vid en kris är tidigare erfarenheter ofta inte tillämpliga för att förstå den uppkomna situationen.

Krisberedskap definieras enligt förordning (2015:1052) som förmågan att genom utbildning, övning och andra åtgärder samt genom den organisation och de strukturer som skapas före, under och efter en kris förebygga, motstå och hantera krissituationer.

Umeå universitets *säkerhetsfunktion* utgörs av säkerhetschef och säkerhetssamordnare vid Universitetsförvaltningen med ansvar för att samordna, stödja och utveckla det universitetsgemensamma säkerhetsarbetet inom fysisk säkerhet, personsäkerhet samt katastrof- och krisberedskap.

4. Organisation

4.1. Allmänt

Universitetets arbete med krishantering ska bedrivas i enlighet med universitetets linjeorganisation, angivet i universitetets arbetsordning samt rektors besluts- och delegationsordning. Rektor är ytterst ansvarig för att krishanteringen fungerar. Dekaner, universitetsdirektör, överbibliotekarie respektive prefekter och andra chefer är ansvariga för att arbetet fungerar inom respektive fakultet, institution, eller enhet.

En krissituation som uppstår hanteras i första hand inom den drabbade fakulteten, institutionen eller enheten. Beroende på händelsens art och omfattning så aktiveras den universitetsgemensamma

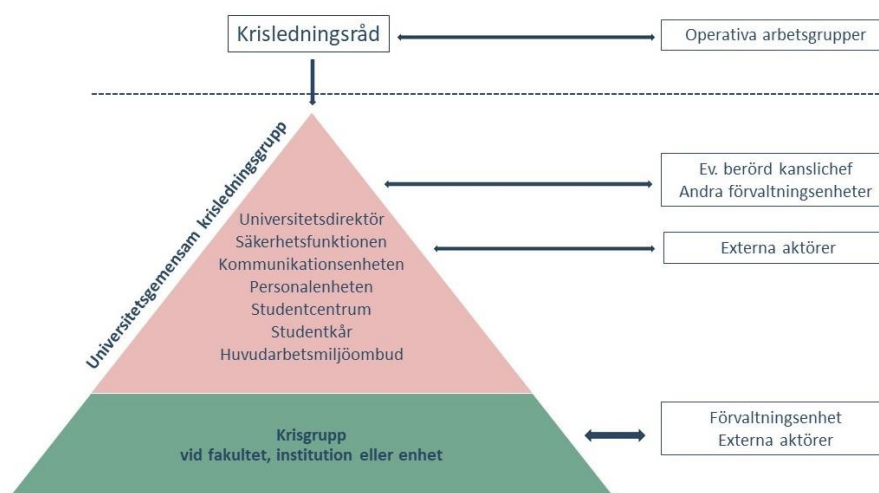
UMEÅ UNIVERSITET

krisledningsgruppen av universitetsdirektören. Vid en extraordinär kris kan även krisledningsrådet (se avsnitt 4.3.2) aktiveras.

Den universitetsgemensamma krisledningsgruppen kan nå dygnet runt via universitetets larmnummer +46 (0)90-786 97 00.

4.2. Ansvar och roller

Krishanteringsarbetet på Umeå universitet bedrivs på två nivåer; universitetsgemensam nivå samt på fakultets-, institutions- eller enhetsnivå. Operativa arbetsgrupper, förvaltningsenheter och externa aktörer kan adjungeras till den universitetsgemensamma krisledningsgruppen eller fungera som stöd vid kris.

Figur 1: Krisberedskapsorganisation vid Umeå universitet. Operativa arbetsgrupper, förvaltningsenheter och externa aktörer kan adjungeras alternativt fungera som stöd vid kris.

4.3. Universitetsgemensam nivå

Krisledningsgruppen, krisledningsrådet och krisstödande funktioner är rådgivande och beredande organ till stöd för rektor och övrig universitetsledning i händelse av kris.

4.3.1 Krisledningsgrupp

Den universitetsgemensamma krisledningsgruppen, i fortsättningen benämnd Krisledningsgruppen, ska ha följande sammansättning:

- Universitetsdirektör eller den hon/han utser (ordförande)
- Säkerhetsfunktionen (1)
- Student (1), utses gemensamt av studentkårerna
- Kommunikationsenheten (1)
- Personalenheten (1)
- Studentcentrum (1)
- Huvudarbetsmiljöombud (HAMO) (1)

Beroende på kris kan funktioner från övriga universitetsförvaltningsenheter eventuella fakulteter/institutioner/enheter adjungeras till krisledningsgruppen. Till de ordinarie ledamöterna ska det finnas en utsedd ersättare till respektive ledamot.

UMEÅ UNIVERSITET

Krisledningsgruppen har i uppgift att leda och samordna krishanteringen vid allvarliga olyckor, brand, hot eller andra större störningar i verksamheten. Krisledningsgruppen har även i uppgift att leda och samordna krishanteringen då en drabbad fakultet, institution eller enhet inte har förmåga att hantera krisen själv. Ledamöterna i krisledningsgruppen har olika ansvar och roller för att säkerställa att krisarbetet före, under och efter en kris hanteras och kommuniceras på ett effektivt och professionellt sätt. Krisledningsgruppens ordförande fastställer krisledningsgruppens ansvar och roller genom särskilt beslut.

Krisledningsgruppen ska ha planerade träffar vid minst fyra tillfällen per år där potentiella risker eller kriser diskuteras. Universitetsdirektör är sammankallande. Krisledningsgruppens möten ska dokumenteras genom minnesanteckningar och tillgängliggöras för gruppens ledamöter på en gemensam filyta.

4.3.2 Krisledningsråd

Vid extraordinära kriser sett till omfattning och tid kan krisledningsrådet sammankallas. Rektor beslutar i samråd med universitetsdirektören när detta sker. Krisledningsgruppen agerar och rapporterar till krisledningsrådet i de fall denna är aktiverad.

Krisledningsrådet har i uppgift att leda och samordna krishanteringen vid extra ordinära kriser.

Krisledningsrådet ska ha följande sammansättning:

- Rektor (ordförande)
- Umeå universitets ledningsråd i enlighet med den sammansättning som anges i universitetets arbetsordning
- Säkerhetsfunktionen (1)
- Kommunikationsenheten (1)
- Personalenheten (1)

4.3.3 Stödande funktioner vid kris

Vid extraordinära kriser sett till omfattning och tid kan en eller flera operativa grupper inrättas med representanter från universitetsförvaltningens enheter eller andra enheter. En sådan operativ grupp arbetar på uppdrag av rektor eller universitetsdirektör som stöd till krisledningsrådet eller krisledningsgruppen. Andra grupperingar kan vid behov knytas till krisledningsorganisationen utifrån krisens karaktär, såsom olika operativa arbetsgrupper, samverkansgrupp med fackliga företrädare och huvudskyddsombud, etc. Universitetsdirektören utser efter samråd med berörda enhetschefer deltagare till en eller flera operativa grupper. Rektor eller universitetsdirektören kan även ge uppdrag till andra delar av organisationen.

Universitetet kan vid kris även ta stöd av externa aktörer.

4.4. Fakultets-, institutions- eller enhetsnivå

Varje fakultet, institution eller enhet ska ha en utsedd krisgrupp. Gruppen ska ledas av prefekt eller enhetschef och bestå av kompetenser vid institutionen eller enheten som har kunskaper om student-, personal- och kommunikationsfrågor. Gruppen ska ha grundläggande och uppdaterade kunskaper om krishantering. Det ska vara väl kommunicerat inom institutionen eller enheten vilka som ingår i krisgruppen, hur kommunikation sker inom gruppen, och hur medarbetare når krisgruppen, även under

UMEÅ UNIVERSITET

icke kontorstid. Som stöd i arbetet finns bland annat vägledningar och handböcker som Säkerhetsfunktionen har tagit fram och som tillgängliggörs på universitetets webb.

5. Kriskommunikation

Planerad och strukturerad kommunikation är en förutsättning för en effektiv krishantering. Kriskommunikation handlar både om att vara förberedd inför potentiella kriser och om att kommunicera på ett professionellt sätt under en akut krissituation. Bristande kommunikation vid en kris kan leda till missförstånd, ryktesspridning och att universitetets anseende skadas.

Alla kriser är olika och kriskommunikationen styrs av den specifika händelsen. Allvarliga kriser och katastrofer kräver insatser som sträcker sig utöver det ordinarie kommunikationsarbetet. Hur kriskommunikationen vid olika typer av situationer ska eller kan ske preciseras i vägledningar och handböcker som löpande kompletteras och uppdateras.

Enhetschef vid Kommunikationsenheten ansvarar för kriskommunikationen vid en kris med bäring på hela universitetet. Kommunikationsenheten samordnar även mediakontakter. Dekan/prefekt/enhetschef eller motsvarande ansvarar för kriskommunikation vid en kris med bäring på en viss institution/enhet. Kommunikationsenheten ska vid behov även vara ett stöd för prefekt/enhetschef i deras kriskommunikation. Oavsett var krisen startar ska säkerhetsfunktionen samt universitetets kommunikationsenhet alltid informeras.

Kommunikationen vid en krissituation ska vara:

- Planerad och strukturerad – arbetet vid en akut kris underlättas av god omvärldsbevakning med riskanalys av potentiella kriser, samt att nedskrivna svarsolicies och en plan för kriskommunikationen upprättats
- Snabb och transparent – ett krisförlopp förutsätter ofta snabb och öppen kommunikation för att undvika ryktesspridning och spekulationer
- Korrekt och relevant – vi informerar bara om det vi vet stämmer
- Kontinuerlig – vi informerar löpande även om ny information saknas. Det är bättre att säga: vi vet inte mer just nu men återkommer så snart vi har mer information, än att inte säga något alls
- Samordnad – för att undvika osäkerhet och onödig oro är det viktigt att ge en enhetlig och samlad bild av händelseförloppet
- Tillgänglig – rak, enkel och tydlig kommunikation minskar utrymmet för tolkningar och missförstånd
- Integritets- och säkerhetsanpassad – kommunikationen ska beakta personlig integritet samt skyddsvärda verksamhetstillgångar
- Översatt - informationen ska finnas på engelska samt de språk som är relevanta för situationen

UMEÅ UNIVERSITET

6. Utbildning och övning

6.1. Utbildning

6.1.1 Krisledningsgrupp

Säkerhetsfunktionen ansvarar för att medlemmar i krisledningsgruppen har kunskaper i krisberedskap och krisarbete samt är insatta i hur krishantering vid universitetet fungerar. Universitetsdirektören fattar beslut om större riktade utbildningsinsatser för den centrala krisledningsgruppen.

6.1.2 Krisledningsrådet

Säkerhetsfunktionen ansvarar för att medlemmar i krisledningsrådet har kunskaper i krisberedskap och krisarbete samt är insatta i hur krishantering vid universitetet fungerar. Rektor fattar i samråd med universitetsdirektören beslut om större riktade utbildningsinsatser för krisledningsrådet.

6.1.3 Fakultet, institution, enhet

Dekan, prefekt, chef eller motsvarande ansvarar för att medlemmar i krisgruppen har kunskaper i krisarbete samt är insatta i hur krishantering vid universitetet fungerar. Som stöd i arbetet finns bland annat vägledning och handböcker som Säkerhetsfunktionen har tagit fram. Dekanen, prefekten, chefen eller motsvarande ansvarar för utbildningsinsatser inom fakulteten, institutionen, enheten etc.

6.2. Övning

6.2.1 Krisledningsgrupp

Övningar med den universitetsgemensamma krisledningsgruppen genomförs med jämna mellanrum där Säkerhetsfunktionen är ansvarig för genomförande efter beställning av universitetsdirektör.

6.2.2 Krisledningsråd

Övningar med krisledningsrådet ska genomföras där Säkerhetsfunktionen är ansvarig för genomförande efter beställning av rektor.

6.2.3 Fakultet, institution, enhet

Krisledningsgrupp på fakultet, institution eller enhet ska öva med jämna mellanrum. Fakulteten, institutionen eller enheten bestämmer själva omfattning och scenario samt tidpunkt. Säkerhetsfunktionen kan hjälpa till vid övning.

7. Uppföljning

Uppföljning av universitetets krishanteringsarbete sker regelbundet vid den universitetsgemensamma krisledningsgruppens träffar, minst fyra (4) gånger per år samt genom riskanalyser enligt förordningarna (2007:603) om intern styrning och kontroll (2015:1052 om krisberedskap med mera, samt förordning (1995:1300) om statliga myndigheters riskhantering. Viss uppföljning sker också genom förordning (2017:170) om statliga myndigheters betalningar och medelsförvaltning samt genom föreskrift (MSBFS 2016:1) om statliga myndigheters informationssäkerhet.